

Vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaari 2017

Ti 13. – Ke 14.6.2017

Tampere, Tampereen yliopiston päärakennus
(Kalevantie 4)

Ilmoittautuminen 14.5. mennessä osoitteessa
www.syke.fi/koulutus

Tervetuloa seminaariin!

Vesistökuunnostusverkosto on yhteydenpitofoorumi, joka välittää tietoa ja kokemuksia vesistöistä ja niiden kunnostamisesta. Verkosto järjestää vuosittain kaikille vesistöjen tilasta kiinnostuneille avoimen, maksuttoman seminaarin. Vuoden 2017 seminaari järjestetään Tampereella Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen (KVVY), Pirkanmaan ELY-keskuksen, Freshabit LIFE IP -hankkeen, WWF Suomen sekä Suomen ympäristökeskuksen yhteistyönä. Lounaat ja osittain illallinen ovat omakustanteisia.

Vuoden vesistökuunnostajapalkinto

Seminaarissa palkitaan henkilö, hanke, yhdistys tai yhteisö joka on tehnyt esimerkillistä työtä vesistöjen kunnostuksen eteen. Palkinto ojennetaan voittajalle Tampereen Raatihuoneella 13.6.

Ehdotukset perusteluineen palkinnonsaajaksi 14.5. mennessä: Sini Olin, SYKE

sini.olin@ymparisto.fi

Vesistöjen kunnostuksen posterinäyttely

Seminaarin yhteydessä ti 13.6. järjestetään vesistöjen kunnostusnäyttely, jossa on mahdollista esitellä kunnostukseen liittyviä tutkimustuloksia, hankkeita tai vaikkapa yritystoimintaa. Näyttelyyn voi tuoda posterin, pystyttää standin ja jakaa materiaalia. Näyttely on maksuton.

Ilmoittautumiset näyttelyyn 14.5. mennessä:

Sini Olin, SYKE

sini.olin@ymparisto.fi

Vesistöjen kunnostuksen laitenäyttely

Seminaarin yhteydessä järjestetään laitenäyttely, jossa on mahdollista esitellä vesistökuunnostuksissa käytettävää kalustoa ja laitteita. Näyttely järjestetään Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n piha-alueella ke 14.6. klo 12–18. Verkostopäivien retkibussit pysähtyvät näyttelyalueella ja lisäksi näyttelyyn kutsutaan tutustumaan lähialueiden asukkaita, toimijoita ja yhdistyksiä.

Lisätiedot kvvy.fi/kunnostusnayttely

Ilmoittautumiset näyttelyyn 14.5. mennessä:

Satu Heino, KVVY

satu.heino@kvvy.fi

Majoittuminen

Hotelleilta on pyydetty majoituskiintiöt 12–14.6. väliselle ajalle kiintiönimellä [Vesistö2017](#) (ei nettivarauksia). Hotellikiintiöt ovat voimassa 29.5 asti, joten varaathan huoneen ajoissa.

Scandic Tampere City (Hämeenkatu 1) varaukset

p. 03-2446 2100 tai sähköpostilla

tamperecity@scandichotels.com

1hh 83 €/vrk, 2hh 85 €/vrk

Lapland hotel Tampere (Yliopistonkatu 44) varaukset

p. 03-3830 000 tai sähköpostilla

tampere@laplandhotels.com

1hh 125 €/vrk, 2hh 140 €/vrk

Yliopistolla ei ole parkkipaikkoja, joten autolla tulevia suositellaan hyödyntämään esimerkiksi hotellien parkkipaikkoja.

Ohjelma

TIISTAI 13.6.

Puheenjohtaja johtaja Olli Madekivi, Pirkanmaan ELY-keskus

- 9.00** Avaus
Neuvotteleva virkamies Antton Keto,
ympäristöministeriö
- 9.10** River trusts empowering citizens to free rivers
Operations Director Alistair Maltby,
The Rivers Trust
- 9.40** Vesistökunnostuksen ja luonnonsuojelun
tavoitteiden yhdistäminen
Hankekoordinaattori Ulla Helimo,
Kolmen helmen joet -hanke
- 10.10** Aamukahvit ja
tutustuminen kunnostusnäyttelyyn
- 10.40** Luontoarvojen oikeudellinen sääntely
kunnostushankkeissa
- 11.00** Alueelliset verkostot hanketoiminnan
moottoreina
Projektipäällikkö Jenni Jäänheimo,
ympäristöministeriö
- 11.20** Iltapäivän ohjeistus
- 11.30** Omakustanteinen lounas ja tutustuminen
kunnostusnäyttelyyn
- 11.30** Mahdollisuus tutustua läheisen
Sorsalammen kemikalointiin
Limnologi Reijo Oravainen,
Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
- 13.00** Jakautuminen teemaryhmiin
keskustelua ja esitelmää pienryhmissä
- 14.30** Iltapäiväkahvit ja tutustuminen
kunnostusnäyttelyyn
- 15.00** Teemaryhmät jatkuvat
- 16.30** Päiväohjelma päättyy

18.00 Kaupungin vastaanotto Raatihuoneella ja vuoden
vesistökunnostajapalkinnon jako

20.00 Illallinen ja kunnostustanssit

TIISTAIN TEEMARYHMÄT

Ryhmä 1: Patojen purku

Puheenjohtajana maisema-arkkitehti Jukka Jormola,
Suomen ympäristökeskus

Klo 13–14.30

- Virtavedet vapaaksi – esimerkkejä Euroopasta
Maisema-arkkitehti Jukka Jormola,
Suomen ympäristökeskus
- Patokato – yhteistyöllä kohti noususteettämiä uo-
mia
Suojeluasiantuntija Elina Erkkilä, WWF Suomi
- Villamon patoalueen kunnostaminen Isojoella
Vesienhoidon ryhmän päällikkö Jyrki Latvala,
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Padon purku – Ekologisten ja kulttuurillisten arvojen
yhteentörmäys – Caset Vantaan Tikkurilankoski ja Jy-
väskylän Tourujoki
Vanhempi suunnittelija Johanna Jalonen,
Ramboll Finland Oy

Klo 15–16.30

- Pohjapatohankkeet Vehkajoella ja Vaalimaanjoella
Kalastusmestari Vesa Vanninen,
Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Kalataloudellisten arvojen huomioiminen teknisessä
rakentamisessa – tapaus Hanhijoki
Limnologi Heikki Holsti, Kokemäenjoen vesistön
vesiensuojeluyhdistys ry.
- Kalaporrasseurannan uudet menetelmät
Tutkija Janne Raunio, Kymijoen vesi ja ympäristö ry.

Ryhmä 2: Ideasta eteenpäin – kunnostajan uudet työkalut

Puheenjohtajana limnologi Reijo Oravainen, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry.

Klo 13–14.30

- Talviaikainen järven hapetus Coolox-menetelmällä
Limnologi Reijo Oravainen, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
- Ilmakuvausten mahdollisuudet vesistökunnostusten suunnittelussa
FM Pentti Ruokokoski, Geosurf Oy
- VESISEN-projekti: Sentinel-satelliittisarjan aineistojen hyödyntäminen vedenlaadun seurannassa
Erikoistutkija Jenni Attila, Suomen ympäristökeskus
- Peltolohkojen eroosioriskien laskenta RUSLE2015 – mallilla
Tutkija Harri Lilja, Luonnonvarakeskus

Klo 15–16.30

- Vesistökunnostajan karttapalvelu – paikkatietotyökalut kunnostustoiminnan tueksi VYYHTI II -hankkeessa
Vanhempi tutkija Matti Joukola, Suomen ympäristökeskus
- Museoarvojen huomioiminen vesistökunnostushankkeissa
Intendentti Sallamaria Tikkanen, Museovirasto
- Yhdessä onnistumme – alueellinen yhteistyö Länsi-Uudenmaan vesistökunnostushankkeissa,
Toiminnanjohtaja Jaana Pönni ja hankepääällikkö Maija Venäläinen, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Ryhmä 3: Ratkaisumalleja luontoarvojen asettamiin haasteisiin

Puheenjohtaja tutkijatohtori Nina V. Nygren, Tampereen yliopisto

Klo 13–14.30

- Miten luontoarvoja kompensoidaan?
Tutkijatohtori Nina V. Nygren, Tampereen yliopisto
- Ekosysteemihotelli – soveltaisiko myös vesistökunnostushankkeisiin?
Ympäristöinsinööri Liisa Suhonen ja tuotantopääällikkö Simo Viita-Aho, Rudus
- Viitasammakko suomalaisessa luonnossa ja lainsäädännössä
Biologi Jarmo Saarikivi, Helsingin yliopisto

Klo 15–16.30

- Luonnonvarakiistojen sovittelun kokeilu Koitajoella – Tapaustutkimus luonnonvarojen käytön yhteensovittamisesta ympäristöpäätöksenteossa
Tutkija Hilka Heinonen, Itä-Suomen yliopisto
- Uudenlaisia toiminta- ja rahoitusmalleja luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen turvaamiseksi
Vanhempi tutkija Kaisu Aapala, Suomen ympäristökeskus
- Vesiensuojelun kustannukset investoinniksi
Toiminnanjohtaja Jukka Koski-Vähälä, Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry.

KESKIVIikko 14.6.

Puheenjohtajana toiminnanjohtaja Jukka Mattila, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry.

- 9.00 Avaus
Vesikeskuksen johtaja Anna-Stiina Heiskanen, Suomen ympäristökeskus
- 9.10 Lake restoration using aluminium salts: recent advances, results, and potential hurdles / Alumiinikloridi järvien kunnostamisessa – kokemuksia maailmalta
Tutkija Brian Huser, Upsalan yliopisto
- 9.40 Kokemuksia suomalaisten järvien kemikaloinnista
Limnologi Reijo Oravainen, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
- 10.00 Automaattimittarit valuma-alueella tehtävien kunnostustoimien vaikutusten seurannassa
Tutkija Pasi Valkama, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.
- 10.20 Virtavesikunnostusten vaikutukset jokiluonnon ja ekosysteemipalvelujen näkökulmasta
Tutkija Maare Marttila, Luonnonvarakeskus
- 10.40 Seminaarin päätössanat ja lounas
- 12.00–16.00 Seminaarin maastoretket

Kuva: Kirsti Toivonen

SEMINAARIN MAASTORETKET

**Tutustuminen käytännön kunnostuskohteisiin
Tampereen ympäristössä kello 12.00 alkaen**

12.00 Linja-autot lähtevät Tampereen yliopistolta

Retki 1: Teemana virtavesien läpikulkukelpoisuuden parantaminen

Tutustutaan talkookunnostettuihin koskikohteisiin Näsijärveen laskevalla Myllypurolla Ylöjärvellä KVVY:n Heikki Holstin johdolla. Vierailaan Hämeenkyrössä raakkujoki Turkimusojoilla, jossa Kolmen helmen joet -hankkeen koordinaattori Ulla Helimo sekä paikallinen aktiivi Matti Rintala esittelevät kohdetta ja sen tulevia kunnostuksia. Lisäksi vierailaan Kyrökosken partaalla sekä Siuron kalaportaalla.

Retki 2: Ahtialanjärven lintuvesien kunnostus

Tutustutaan KVVY:n pihassa olevaan kunnostuslaitteita ja seurantamenetelmiä esittelevään näyttelyyn. Vierailaan Lempäälän keskustan tuntumassa sijaitsevalla Ahtialanjärvellä. Ahtialanjärvestä on pitkäjänteisten ja monipuolisten hoitotoimien ansiosta tullut yksi Suomen merkittävimmistä lintukosteikoista sekä samalla arvostettu seuranta- ja tutustumiskohde. Pesivien lintujen määrät ovat lähes kaikista muista Pirkanmaan lintujärvistä poiketen olleet Ahtialanjärvellä noususuunnassa. Ahtialanjärvi on yksi FRESHABIT LIFE IP-hankkeen Vanajaveden alueen kohteista.

Retki 3: Kaupunkiympäristön vesiensuojelu

Tutustutaan lidesjärven tulevaan luonnonsuojelualueeseen ja sen luontoarvoihin. Käydään lintutornilla ja katsomassa uhanalaisen luhtaorvokin siirtoistutuksia. Vuoreksessa tutustutaan alueen luonnonmukaisiin hulevesiratkaisuihin. Hulevesijärjestelmä koostuu hulevesialtaista, vesiuomista ja tulvaniityistä. Kohteita esittelevät ympäristösuunnittelija Lasse Kosonen ja projektipäällikkö Kirsti Toivonen Tampereen kaupungilta. Retken loppuksi tutustutaan KVVY:n pihassa olevaan kunnostuslaitteita ja seurantamenetelmiä esittelevään näyttelyyn.

16.00 Saapuminen Tampereen linja-autoaseman ja rautatieaseman kautta takaisin yliopistolle

TAMPERE

sahkolaitos.fi

Vesi-Eko
Water-Eco

PIRKANMAA

Hämeenkyrö

Maveplan

Lempäälä

Suomen Luonnonsuojeluliitto
PIRKANMAA

KVVY

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SYKE

**VESISTÖKUNNOSTUS-
VERKOSTO**